

beweging was in de jaren '70 ontstaan uit een generatie jonge regisseurs die was gevormd door de nieuwe toneelopleidingen, INSAS en IAD. Onder invloed van mei '68 en op zoek naar hun eigen identiteit en een nieuwe esthetiek zetten ze zich af tegen het geïnstitutionaliseerde theater. Uit de ontmoeting tussen jonge afgestudeerde acteurs van het IAD en twee Vlaamse regisseurs werd aan Franstalige zijde het 'theater van het lichaam' geboren. De betrokkenen waren van hun stuk gebracht door het overlijden van hun mentor, Henri Chanal, die hen vertrouwd had gemaakt met de Amerikaanse avant-garde. In dit verband zette Franz Marijnen de erfenis van Grotowski, die hem lichaamstechnieken had bijgebracht, om in de praktijk van de studios van Camera Obscura.

*Saboo*, een regie van Tone Brulin, was de eerste voorstelling van het Théâtre Laboratoire Vicinal, dat werd opgericht door Charles Flamand. Deze voorstelling vervulde een schakelfunctie in de geschiedenis van het Franstalige theater.

In 1970-1971 nodigde Marc Liebens, die vandaag wordt beschouwd als de vader van het Jeune Théâtre, Freddy Devreese en Fernand Schirren uit in het Théâtre du Parvis. Zij werden gevraagd de muziek bij *La farce des ténébreux* van Michel de Ghelderode te verzorgen. Vervolgens werd Jo Dua aangesproken om een stuk van Strindberg op de planken te zetten.

In 1976-1977 en 1979-1980 bracht Martine Wijckaert twee stukken van Hugo Claus, *Pas de deux* en *Leopold II* op de trappen van het Mausolée des Grenadiers, op de Cour d'Honneur van de oude kazerne Prins Albert. Wijckaert is verwant met de eerder vermelde generatie van nieuwkomers die breken met de traditie.

Jo Dekmine (Joseph Dekmijn), iemand die prat ging op zijn West-Vlaamse origine, volgde de Vlaamse invloeden en nodigde tussen 1980 en 1982 tot driemaal toe Radeis uit in zijn Théâtre 140. Eveneens in 1982 bracht Anne Teresa De Keersmaecker *Fase* in het Théâtre 140. Ditzelfde theater ondersteunde van bij aanvang Jan Lauwers (*Need to Know*) en toonde

vervolgens ook de eerste voorstellingen van Grace Ellen Barkey.

Ten slotte mag in dit overzicht de belangrijke rol van het Kaaitheater Festival niet ontbreken. Dit festival was de motor achter de openlijke ontmoeting tussen Vlaamse en Franstalige artiesten. Evenmin mag de omgekeerde operatie van deSingel te Antwerpen worden vergeten, waarbij een Vlaams publiek een keuze kon maken uit Franstalige voorstellingen in het mini-festival *Waarde landgenoten*.

Vandaag neemt enkel het KunstenFestivalsArts de uitdaging aan van een twee- en meertalige manifestatie: tegen de politieke stroom in, opdat publiek en kunstenaars met elkaar kunnen dialogeren in verschillende talen, van China tot New York. Het is tevens het moment waarop het Vlaams Theater Instituut en La Maison de Spectacle, La Bellone, hun eerste drietalig volume *Balcon* over de podiumkunsten in België voorstellen.

Vertaling: Sara Keymolen

Achiel De Baere - Erik De Volder / Ryckeboer